

Aan de gemeenteraad van Weert

Weert, 11 april 2023

Onderwerp : Reactie op motie vreemd aan de orde van de dag 22 maart 2023
Kenmerk : 1866333/2051200

Geachte raadsleden,

Op 22 maart jl. heeft uw raad de motie vreemd aan de orde van de dag inzake "Verhoging vergoeding verenigingsgebruik zaal Bee-j Bertje" aangenomen waarin u een tiental overwegingen benoemd en van mening bent dat de verenigingen tegen het geldende maatschappelijke tarief gebruik moeten kunnen blijven maken van zaal Bee-j Bertje. U draagt het college op, om op heel korte termijn in overleg met de dorpsraad en de ondernemer te komen tot een oplossing ten behoeve van de verenigingen en de raad hierover per omgaande te informeren. In deze brief leiden wij u door de gevoerde gesprekken, de historie en context, de rol van de gemeente, het verzoek van de dorpsraad, de door de raad gestelde kaders en de positie en rol van het college.

Inleiding

Op 31 maart 2023 en op 4 april 2023 hebben gesprekken (zie bijlagen) plaats gevonden met de katholieke ouderen vereniging St. Sebastiaen (sprekend mede namens de verenigingen die gebruik maken van de zaal Bee-j Bertje), met de vereniging Dorpsbelangen Laar (dorpsraad) en met de exploitant van Bee-j Bertje. De gesprekken zijn gevoerd door wethouder Steinbach en het afdelingshoofd OCSW. In deze gesprekken is ingegaan op het gebruik van de zaal van Bee-j Bertje als maatschappelijke accommodatie, de subsidiëring van die maatschappelijke functie door de gemeente, de verplichtingen die daar uit voortvloeien, de werkelijke situatie in de periode sinds de herziening van het subsidiestelsel, de mogelijkheid voor alternatieve locaties en de mogelijkheid om zaal Bee-j Bertje te heropenen voor maatschappelijk gebruik.

Historie en context 2017-2018

Aan de dorpsraad wordt jaarlijks een subsidie verstrekt als bijdrage in de huisvestingskosten van maatschappelijke gebruikers die gebruik maken van zaal Bee-j Bertje. De Dorpsraad stelt de subsidie ter beschikking aan de exploitant van zaal Bee-j Bertje. Als tegenprestatie moet de

exploitant de zaal aan de maatschappelijk gebruikers beschikbaar stellen tegen maatschappelijk tarief.

Afspraken hierover zijn in 2008 vastgelegd in een convenant dat ondertekend is door de dorpsraad, de exploitant, de gemeente en de maatschappelijke gebruikers. Een van voorwaarden waaronder aan de dorpsraad subsidie wordt verleend, is dat zij toeziet op nakoming van de afspraken door de exploitant zoals deze in het convenant zijn vastgelegd.

Een van de gemaakte afspraken in het convenant 2008 is dat de maatschappelijke gebruikers zaal Bee-j Bertje kunnen huren tegen een huurtarief van € 30,- per dagdeel bij alleengebruik en € 15,- per dagdeel bij gedeeld gebruik. Bij het verzoek tot subsidievaststelling 2017 heeft de dorpsraad aangegeven dat de exploitant de huurtarieven voor maatschappelijke gebruikers zonder overleg heeft verhoogd naar € 40,- per dagdeel bij alleengebruik en € 20,- per dagdeel bij gedeeld gebruik. De exploitant hield zich niet aan de gemaakte afspraken in het convenant. In het convenant was ook geregeld dat de gemeentelijke subsidie geïndexeerd wordt op grond van de CPI. Bij herziening van het subsidiebeleid in 2016 heeft de gemeenteraad besloten tot een bezuiniging op de subsidie aan de dorpsraad vanaf 2017. Ook is door de gemeenteraad besloten dat de subsidie niet meer geïndexeerd wordt waarmee feitelijk eenzijdig is afgeweken van die bepaling in het convenant. De exploitant heeft aangegeven dat de doorgevoerde huurverhoging een reactie is op het besluit van de gemeente om de subsidie te verlagen en niet meer te indexeren. Als oplossing hiervoor is het tarief dat de exploitant in rekening mag brengen met terugwerkende kracht geïndexeerd en is de afspraak gemaakt dat de exploitant het tarief jaarlijks mag indexeren op grond van de CPI (jaargemiddelde). Deze afspraak is in de subsidiebeschikkingen vanaf 2018 vastgelegd. Alle verplichtingen die in de beschikking vanaf 2018 zijn vastgelegd omvatten:

1. Zaal Bee-j Bertje moet jaarlijks minimaal 275 dagdelen beschikbaar zijn en worden gebruikt door maatschappelijke gebruikers.
2. Jaarlijks moet in overleg met de exploitant van zaal Bee-j Bertje en de maatschappelijke gebruikers een kalender samengesteld worden voor het gebruik van de accommodatie.
3. De volledige subsidie die van de gemeenten wordt ontvangen wordt uitgekeerd aan de exploitant van zaal Bee-j Bertje.
4. De dorpsraad ziet er op toe dat de exploitant van zaal Bee-j Bertje de zaal minimaal beschikbaar houdt voor maatschappelijke gebruikers:
 - o gedurende 3 dagen per week (maandag, dinsdag, donderdag);
 - o op de eerste vrijdag en zaterdag op of na 11 november (bonte avonden);
 - o op de derde zondag van september (vlooienmarkt).
5. De dorpsraad ziet er op toe dat de maatschappelijke gebruikers een zaalhuur (inclusief normale schoonmaakkosten) betalen aan de exploitant van zaal Bee-j Bertje van:
 - o € 35,49 per dagdeel bij alleen gebruik;
 - o € 17,75 per dagdeel bij gecombineerd gebruik;Deze huurprijzen zijn als volgt opgebouwd:
 - o Het basishuurtarief 2017, waarvan de totstandkoming uitgebreid staat beschreven in de vaststellingsbeschikking 2017 met kenmerk 483244/500135;
 - o Vermeerderd met de Consumentenprijsindex (CPI), 'alle huishoudens' 2017 (1,4%).
6. Het is de exploitant toegestaan het huurtarief jaarlijks te indexeren met maximaal de CPI 'alle huishoudens'. Voor het berekenen van de nieuwe huurtarief wordt de CPI (jaargemiddelde) van het voorliggende jaar gedeeld door de CPI (jaargemiddelde) van het jaar daarvoor. De uitkomst hiervan wordt vervolgens vermenigvuldigd met het actuele huurbedrag. Om het huurbedrag voor 2018 te berekenen is de CPI jaargemiddelde 2017 (101,70) gedeeld door de CPI jaargemiddelde 2016 (100,32) en vermenigvuldigd met het actuele tarief (€ 35,- en € 17,50).
7. Het is bekend dat de exploitant van zaal Bee-j Bertje op dit moment hogere huurprijzen hanteert voor maatschappelijke gebruikers dan bij punt 5 zijn vermeld. De dorpsraad dient met de exploitant in overleg te treden met als doel het verlagen van deze huurprijzen tot het

niveau zoals vermeld bij punt 5. Indien de exploitant hiertoe niet bereid is, kan dit consequenties hebben voor de subsidie 2018 en de subsidierelatie in zijn totaliteit. U dient ons direct na afronding van het overleg met de exploitant van zaal Bee-j Bertje te informeren over de uitkomst hiervan. Dit is tevens het moment waarop het convenant kan worden herzien.

In de periode van 2018 tot heden is in de subsidiebeschikking telkens aangegeven wat naast de subsidie van € 12.500,- het maximum maatschappelijk huurtarief is dat aan de verenigingen in rekening mag worden gebracht. Voor 2023 zijn deze bedragen vastgesteld op € 42,77 plus de CPI 2022/2021 per dagdeel bij alleen gebruik en € 21,38 plus de CPI 2022/2021 per dagdeel bij gecombineerd gebruik. De CPI (jaargemiddelde) voor 2023 is 10%, waardoor de tarieven die de exploitant in 2023 aan de gebruik mag vragen € 47,05 per dagdeel zijn bij alleengebruik en € 23,52 per dagdeel bij gecombineerd gebruik. De exploitant kan derhalve de tarieven die door de gemeente in de subsidiebeschikking worden aangegeven verhogen met de consumenten prijs index volgens de voorgeschreven methode. Uit het bezettingsoverzicht over 2022 blijkt dat de exploitant in 2022 van de mogelijkheid om het maatschappelijk huurtarief te indexeren geen gebruik heeft gemaakt.

Visie op de rol van de gemeente

In de gemeente Weert ligt een uitgebreid netwerk aan accommodaties dat wordt ingezet/ gebruikt voor de huisvesting van verenigingen en voor maatschappelijke activiteiten. Het netwerk bestaat naast gemeentelijke accommodaties (zoals sporthallen en wijkgebouwen) onder andere uit verenigingsaccommodaties (zoals sportkantine, scoutinggebouwen en schutterijgebouwen), onderwijsgebouwen en commerciële accommodaties (zoals zaal Bee-j Bertje). Verenigingen die niet over een eigen accommodatie beschikken zoeken binnen het beschikbare netwerk zelf naar een meest geschikte plek om hun activiteiten te laten plaatsvinden. Zaken die van invloed zijn op deze keuze zijn onder andere ligging, beschikbaarheid, functionaliteit (grootte en faciliteiten) en betaalbaarheid. Met uitzondering van de accommodaties die door de gemeente zelf worden beheerd (dat zijn alleen de binnensportaccommodaties), stuurt de gemeente niet op wie wanneer van welke accommodatie gebruik maakt. Verenigingen vinden hierin zelf hun weg. Zij hebben daarin ook een eigen verantwoordelijkheid.

Voor verenigingen die zich in een zoektocht naar een accommodatie bij de gemeente melden, geldt dat de gemeente desgewenst meedenkt in het vinden van een passende accommodatie. Omdat de meeste accommodaties niet door de gemeente zelf worden beheerd, betekent 'meedenken' in veel gevallen 'doorverwijzen naar mogelijk geschikte accommodatie-aanbieders'. Ook voor verenigingen die, bijvoorbeeld als gevolg van sluiting van een accommodatie, een huisvestingsvraag hebben, geldt dat de gemeente desgewenst kan meedenken in de zoektocht naar een passend alternatief.

Verzoek dorpsraad Laar

Op 1 november 2022 heeft de dorpsraad Laar een brief gestuurd aan de gemeente. Hierin vraagt de dorpsraad de gemeente dringend om de subsidieregeling voor zaal Bee-j Bertje te herzien. Dit wordt door de dorpsraad nodig geacht om de leefbaarheid in het dorp Laar te behouden. De betreffende brief is ook naar de gemeenteraad gestuurd. De dorpsraad Laar stelt in haar brief van 1 november 2022 dat de huur- en subsidie-inkomsten uit verenigingsgebruik niet meer kostendekkend zijn. Op grond van de oude energieprijzen zou de exploitant jaarlijks een bedrag van bijna 30.000,- moeten toeleggen. Met de stijging van de energieprijzen loopt dit bedrag volgens de dorpsraad op naar € 39.000,- per jaar.

Bij de door de dorpsraad gemaakte berekeningen kunnen de volgende kanttekeningen worden geplaatst:

- Bij het berekenen van het bedrag dat de exploitant jaarlijks moet toeleggen op het verenigingsgebruik is uitgegaan van een toerekening van zowel vaste als variabele kosten. Als alle verenigingen zouden besluiten om geen gebruik meer te maken van zaal Bee-j Bertje,

heeft dit uitsluitend invloed op de variabele kosten. De vaste kosten blijven gelijk. In deze optiek moeten de vaste kosten buiten beschouwing worden gelaten.

- Een berekening die uitgaat van alleen de variabele kosten laat zowel bij de oude als de huidige energieprijzen geen tekort zien. Daarbij is nog geen rekening gehouden met de indexering van de maatschappelijke huurtarief aan verenigingen die de exploitant in 2023 volgens de subsidieafspraken mag doorvoeren.
- Er is in de berekening van de dorpsraad geen rekening gehouden met horeca-opbrengsten uit verenigingsgebruik.
- Uitgaande van een juiste berekening door de dorpsraad zou de exploitant al meerdere jaren bijna € 30.000,- per jaar tekort komen op het gebruik door verenigingen.

Door de gemeenteraad gestelde kaders

Een van de taken van de gemeente Weert is om het aanbod aan accommodaties toegankelijk, betaalbaar en toekomstbestendig te houden. De kaders waarbinnen de gemeente de komende jaar invulling gaat geven aan deze taak zijn vastgelegd in de door de gemeenteraad vastgestelde bestuursopdracht 'herijking maatschappelijke voorzieningenstructuur' die momenteel wordt uitgevoerd. Bij de uitvoering van de bestuursopdracht wordt actuele problematiek meegenomen, zoals bijvoorbeeld ook de dreigende sluiting van commerciële zaalaccommodaties die momenteel een rol vervullen in het huisvesten van verenigingen. Voor verenigingen met een acuut huisvestingsvraag die niet kan wachten op de uitkomst van het herijkingstraject, kan de gemeente meedenken in een passende tijdelijke huisvestingsoplossing. Een oplossing voor de lange termijn zal bij voorkeur worden meegenomen in het herijkingstraject.

De dorpsraad ontvangt al meerdere jaren subsidie voor de huisvesting van maatschappelijke activiteiten in zaal Beej-Bertje. Doel van deze subsidie is om te borgen dat Laarder verenigingen gebruik kunnen maken van zaal Bee-j Bertje tegen een betaalbaar (maatschappelijk) tarief. Om voor het maximale subsidiebedrag in aanmerking te komen moet zaal Bee-j Bertje minimaal 275 dagdelen per jaar beschikbaar zijn voor verenigingen tegen een huurtarief van maximaal € 42,77 per dagdeel (prijsspeil 2022).

Tot 2007 bedroeg de subsidie € 3.400,- per jaar. Op verzoek van de dorpsraad en exploitant van zaal Bee-j Bertje is de subsidie in 2007 verhoogd naar € 12.800,- per jaar waarna deze jaarlijks geïndexeerd is op grond van het Consumenten Prijs Index cijfer (CPI). In 2016 was de subsidie door de jaarlijkse indexeringen toegenomen tot € 14.732,-.

In 2016 is het gemeentelijk subsidiebeleid herijkt waarbij onder andere bezuinigd is op subsidies. Vanaf dat moment is de subsidiegrondslag een door de gemeenteraad vastgestelde begrotingspost. Op de subsidieaanvraag zijn de bepalingen uit de Algemene Subsidieverordening Weert 2017 van toepassing. Bij de vaststelling van het nieuwe subsidiestelsel in 2016 heeft de gemeenteraad besloten dat de subsidie voor maatschappelijke activiteiten in Bee-j Bertje behouden blijft maar dat de hoogte van de subsidie gelijk getrokken wordt met de beheer-subsidies die de beheerstichtingen van wijkaccommodaties ontvangen. Dit betreft een door de gemeenteraad vastgesteld niet geïndexeerd bedrag van € 12.500,- per jaar. Vanaf 2017 is dit bedrag in de gemeentebegroting opgenomen en is hierop geen indexatie toegepast. Om dit te compenseren is met de dorpsraad en exploitant afgesproken dat het deel van het tarief dat aan de verenigingen in rekening wordt gebracht wel jaarlijks geïndexeerd mag worden conform de CPI (jaargemiddelde).

Positie en rol college van B&W

De Algemene subsidieverordening Weert 2017 betreft een procedureverordening waarin is geregeld binnen welke kaders het college bevoegd is nadere regels vast te stellen, welke weigeringsgronden er zijn en welke procedure er moet worden doorlopen.

De bevoegdheid voor het verlenen van een subsidie of de vaststelling of wijziging van een regeling is, op grond van de ASV 2017, aan het college. Dit alles binnen de door de raad vastgestelde

beleidskaders. Bepaalde grondslagen, bijvoorbeeld het bedrag per kind, zijn door de gemeenteraad vastgesteld. Wijziging van de grondslagen is aan de gemeenteraad. In de toelichting op artikel 3 lid 3 van de ASV 2017 wordt gesteld *"Hoewel het de bedoeling is dat de ASV 2017 een uniforme regeling biedt voor alle wettelijke subsidies in Weert, is het denkbaar dat voor het goed regelen van een specifieke subsidie afwijking van de ASV 2017 wenselijk is. Deze mogelijkheid heeft het college op grond van het derde lid. Deze bevoegdheid houdt echter geen vrijbrief voor het college in. Het college mag hiermee niet buiten de kaders treden die de gemeenteraad heeft vastgesteld."* Omdat de grondslag voor de subsidiering van de maatschappelijke activiteiten bij Bee-j Bertje door de gemeenteraad als begrotingspost is vastgesteld is het college niet bevoegd daarvan af te wijken. Hiervoor is een raadsbesluit noodzakelijk. Het college heeft de subsidieverlening aan de dorpsraad conform raadsbesluit uitgevoerd en sinds 2017 jaarlijks het maximale subsidiebedrag verleend.

Daarnaast voert het college op dit moment de "bestuursopdracht herijking maatschappelijke voorzieningenstructuur" uit. Als te behalen projectresultaat heeft de gemeenteraad gedefinieerd "een accommodatie- en huisvestingsplan waarin we streven naar een optimale match tussen vraag naar en aanbod van accommodaties.". Onderdeel van dit projectresultaat is "een uiteenzetting van aanpalend beleid dat van invloed is op de beschikbaarheid en toegankelijkheid van maatschappelijke accommodaties zoals bijvoorbeeld huurprijsbeleid en subsidiebeleid." Een aanpassing van het subsidiebeleid volgt aldus op de herijking van de maatschappelijke voorzieningenstructuur en is onderdeel van het projectresultaat. Een aanpassing van de hoogte van de subsidie voor Bee-j Bertje zou logischerwijs altijd tijdelijk zijn in afwachting van besluitvorming over het projectresultaat.

Andere maatschappelijke organisaties zoals de beheerstichtingen van wijkaccommodaties en verenigingen met een eigen accommodatie leiden verliezen of moeten reserves aanspreken als gevolg van de stijging van energiekosten en inflatie. Een positief besluit op het verzoek van de dorpsraad Laar om de subsidie structureel te verhogen kan een precedent scheppen. Het verzoek van dorpsraad Laar moet daarom in een bredere context bekeken worden. Feitelijk zou het aanleiding kunnen geven om het subsidiebeleid opnieuw tegen het licht te houden. De vastgestelde financiële subsidiegrondslagen dateren uit 2017 en zijn nadien niet geïndexeerd. Een herziening van het subsidiebeleid is een omvangrijk traject en levert niet op korte termijn een resultaat. Daarnaast conflicteert het met de bestuursopdracht herijking maatschappelijke voorzieningenstructuur omdat de uitkomsten daarvan bepalend zijn voor het huurprijs- en subsidiebeleid.

Vervolgstappen

Na de gesprekken die zijn gevoerd met de verenigingen, de dorpsraad en de exploitant zal op korte termijn een bijeenkomst worden belegd met alle belanghebbenden. In die bijeenkomst zal duiding gegeven worden aan de rol en positie van de gemeente, wordt de ontwikkeling van de maximale maatschappelijke huurprijs over de periode 2017 – 2022 gereconstrueerd, en wordt besproken welke oplossingsrichtingen kunnen worden uitgewerkt.

Met vriendelijke groet,
burgemeester en wethouders,

Bha

A.M.A. Vrijenhoek
gemeentesecretaris

ba.

mr. R.J.H. Vlecken
burgemeester

Bijlagen :

Brief bevindingen gesprek ouderenvereniging St. Sebastiaan
Brief bevindingen gesprek vereniging Dorpsbelangen Laar
Brief bevindingen gesprek exploitant Bee-j Bertje
Berekening Dorpsraad Laar 1 november 2022 (niet openbaar)